

ماه محرم
و مویه‌های زنانه
در گزارش‌های
تاریخی

۴

۲ زنان کارگر از منظر قانون کار

نگاهی به قوانین حمایتی از
زنانی که کمترین دستمزد را
دریافت می‌کنند

۱۸

شهر بانو

شبه
۹۹ ۵۶ ۵۳
هفته ویژه بانوان مشهد
ست ۴ | ۲۵۲۰
مهرم ۱۴۴۲
شماره ۳۱۸۵ روزنامه شهرار

۲ بازی بورس و بورس بازی زنان

این روزها بورس بسیار فراگیر شده است و در بسیاری از جمع‌های دوستانه و خانوادگی، تاکسی و اتوبوس، نقل زبان این و آن است. پس از ورود سهام عدالت به بورس نیز عملاً ۵۰ میلیون نفر دیگر از جمعیت کشور با فعالیت در بورس، روبه‌رو شده‌اند یا خواهند شد و ...

کمک به آوارگان جنگی با استیشن آبی

بانو فرنگیس عنبری یزدی، برنده جایزه جهانی گوه‌رشد
از ۴۰ سال خدمت به مردم می‌گوید

۲

عکس: محمد بهمنشوربان / شهرار

غلامرضا بنی‌اسدی

پرتو

زنان محرم امسال را زینبی برگزار می‌کنند

عاشورا سکه همیشه رایج معرفت است در بازار عبودیت در کشور اهل توحید، کشوری فراتر از مرزها و در پهنه‌ای مانا تر از همه زمان‌ها که ابا عیداً... بر آن سلطان است. این قیمتی سکه، ۲ رو دارد که ترویج آن را تا ابد تضمین می‌کند. همان که جوادان یاد دکتر علی شریعتی هم به زیبایی از آن سخن گفت: خون و پیام. روی سرخ فامش را مردان نوشتند به سالاری مردی که سیدالشهدای همیشه تاریخ است و روی دیگر را زنان نوشتند به سالاری بانویی بزرگ که تاریخ به نام زینب^(س) او را تحسین می‌کند، دختر علی^(ع) و فاطمه^(س)، جان یافته با نفس‌های ختم‌المرسلین، بانویی که در هندسه امت-امامت، ذیل هدایت‌ها و اسارت‌های مقام عظمای ولایت و حجت بالغه الهی، حضرت سجاد^(ع)، نقش اول را دارد اوست و خواهرش، ام کلثوم، اوست و برادرزاده‌هایش، اوست و زنان حرم برادرش، اوست و بانوان شهیدان کربلا.

اوست و یک کاروان کوچک که هرچه جلوتر می‌رود بزرگی اش بیشتر به چشم می‌آید و تا به شام می‌رسد، چنان نقشی در ساحت روشنگری می‌زند که صبح مکتب حسین آغاز می‌شود و غروب مکتب شام... اکبر که چه اعجازی در کلام دارد. گویی علی^(ع) است که به نهج الیلاغه خوانی آمده است. این صدای ابوتراب است که آب و خاک، طعمش را می‌دانند و همین صداست که کوفه را در هم می‌ریزد. شیر خواهران حسین^(ع) شهیدند که در ادامه هم لب به سخن می‌گشایند. به هر بار سخن نیز پرده‌ای نو می‌خوانند از حقیقتی که در کربلا بر خاک افتاد. خطابه آنان هرم و سوزی دارد که سنگ‌های سرد و خاری کوفه را به اشکباران می‌کشد. همان‌هایی که حسین را کشتند اولین‌ها بودند که دست تحسیر بر سر کوفتند. موج برخاسته از کلام دختران علی، معصومیت شکوفا شده در کلام سجاد و اهل حرم سیدالشهدا کار خود را چنان می‌کند که چنین شده. این زیاد در نقشه آرزوهای یزید را زیر و رو می‌کند. تاریخ تا جایی که توانسته است به تحریر این حقیقت قلم زده است. اکبر که زنان چنان پیام عاشورا را زندگی می‌کنند که مردان سپاه دشمن در هم می‌ریزند. این خط از کربلا تا کوفه تا همه منازل بین راه تا شام و تا مدینه ادامه می‌یابد. همه‌جا زنان هستند به فریاد گری، به ستم‌ستیزی، به تیغ

بلاغت که از نیام فصاحت بیرون می‌کشند برای اقامه حتی که در کربلا بر زمین هزار باره شد. هزار باره هم می‌گویند تا آن پاره‌های هزارشده هر روز بی‌غبارتر از دیروز چون پاره‌های نور، راه را نشانمان دهد، راهی که امروزمان نیز چون قطعه‌ای از جغرافیا، در کنار آن تاریخ در حرکت و پایان ناپذیر، ایستاده است. همین امروز است که باید سنت زنان عاشورا را در زندگی پی بگیریم به‌ویژه امسال که محرم و عاشورا و عزاداری یک شکوه غریبانه خاص دارد. غریبانه است چون نمی‌توانیم به سیاق سال‌های پیش محفل‌های هم‌افزاشده را داشته باشیم. باشکوه است چون روضه حسین خانه‌به‌خانه تکرار می‌شود و بالاتر از این، دل هر عاشق تکیه عزای سیدالشهدا و حسینیّه معرفت‌شناسی عاشوراست. زنان هم در عاشورا و هم در جهاد پیام‌رسانی آن نهضت نقشی شکوهمند داشتند و آن نقش ماندگار، متناسب با زمان، نو به نو می‌شود و امروز باز زنان هستند که در محرم امسال، نقش اول را دارند در برگزاری مراسم امام^(ع) در خانه‌ها. میزبان بانوان اند به نمایندگی از مادر حسین و زینب... اکبر که چه باشکوه می‌شود محرم امسال که هر خانه یک حسینیّه است. هر زن، احساس تکلیف می‌کند برای ادای حق نمکی که زنان هستند که در محرم امسال، نقش اول را دارند در محرم امسال اما باشکوه برگزار خواهند کرد مراسم را زنان که میزبانان سوگواران حضرت حسین^(ع) هستند.

شخصیت ویژه‌ای که خاص یک زن مسلمان است. زنان در کربلا تنها برای سوگواری، مویه کردن و آویختن بر اسب‌ها و تن‌های شریف شهدا نیامده بودند. آن‌ها آمده بودند تا حرف و کلام الهی را که تقوا را ملاک برتری قرار می‌دهد، جامه عمل ببوشانند و امروز برای ما درسی بزرگ و واقعه‌ای شگرف است.

می‌گرفتند و از این مسیر می‌توانستند اثرگذار باشند. از همه مهم‌تر رهبری بازماندگان توسط حضرت زینب^(س) پس از پایان نبرد است که با حفظ روحیه مقاومت و با پذیرش آنچه رخ داده بود صورت پذیرفت. آن حضرت با نظم‌دهی و رهبری بازماندگان در دشوارترین شرایط با حفظ عزت نفس، بدون پروا و پرده‌پوشی، حقانیت خود را اعلام می‌کردند. عزت و کرامتی که امام حسین^(ع) با آن تن به بیعت با شر زمانه خود نداده بود، چنان در کالبد بازماندگان، که اغلب آنان را زنان تشکیل می‌دادند، جان گرفته بود که بنابر شواهد تاریخی، همگان مسجور قاطعیت و ویژگی‌های رهبری‌کننده حضرت زینب^(س) شده بودند. زنان عاشورایی به‌راستی اسوه‌اند. آن‌ها به مفاهیمی همچون شجاعت، رشادت و رهبری رنگ زنانه زدند. نه تنها سکوت نکردند، به حضور در خانه و تربیت فرزندان اکتفا نکردند، بلکه با حضور در عرصه نبرد و کنشگری سیاسی، اثری عمیق بر حوادث زمانه خود گذاشتند. آن‌ها جمع‌کننده همه چیزهایی هستند که امروز متناقض به نظر می‌رسد: حضور در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی جدی با حفظ عزت نفس، استقلال، شأن و

تنها بخشی از همه آن چیزی است که درباره زنان عاشورایی گفته شده است. مهم‌ترین نکته‌ای که درباره زنان عاشورایی و در مرکز همه آن‌ها یعنی حضرت زینب^(س) وجود دارد، کنشگری سیاسی آنان و پرهیز از هرگونه انفعال و دوری‌گزینی از رخداد‌های سیاسی است. حضرت زینب، شاید به تأسی از زنان خاندان پیامبر^(ص)، نه تنها خود را به اداره امور خانه محدود نکرد بلکه فراتر از آن در مهم‌ترین رخداد دوران خود نیز حاضر بود و توانست آثار عمیق و ماندگاری بر این جریان بگذارد. هدف یک کنشگر سیاسی رقابت و مبارزه با قدرت برای اصلاح یا تحول آن است و در راستای این هدف، زنان عاشورایی اقدامات متناسبی انجام دادند. نخست اینکه آنان همراهی با مردان و دشواری‌های آن را پذیرفتند. هجرت و پس از آن قیام، مقوله‌هایی است که رنج تحمل آن سرزمین بر کسی پوشیده نبود. با این همه زنان برخلاف آنچه عافیت‌طلبی خوانده می‌شود، زن بودن را بهانه‌ای برای در خانه ماندن و دوری از «سوگ‌ناک‌ترین واقعه تاریخی» قرار ندادند. دیگر آنکه زنان در نبردها معمولاً در جایگاه پشتیبان، مراقب و حتی مشورت‌دهنده قرار

کوفه‌مانندی مبتلا شده بود ندا می‌دادند، از مسیری جز مجاهدت نمی‌گذشت، مجاهدتی در راه خدا، تا از طریق آن، کشتی جامعه اسلامی بتواند قرن‌ها خود را گزند فراموشی‌ها و تحریف‌ها در امان بدارد و از اقیانوس طوفان زده تاریخ پرتلاطم، برای امروز ما همچنان عبرت‌آموز، حرف‌های شنیدنی داشته باشد. اگرچه جنگ، رشادت و شهادت، به مثابه اجزایی جدایی‌ناپذیر حادثه کربلا، امروزه دارای باری معنایی است که بیشتر ناظر بر نقش آفرینی مردانه است، این در حالی است که تاریخ صدر اسلام و به‌ویژه وقایع محرم سال ۶۱ هجری قمری چیزی غیر از این را روایت می‌کند. تاریخ عاشورا، آکنده از رشادت‌ها و نقش آفرینی‌هایی است که در آن زنان رهبر، اسوه و کنشگران سیاسی اثرگذاری بودند و به ماندگاری این مهم‌ترین رخداد تاریخ شیعیان کمک شایانی کردند. همه ما درباره حضرت زینب^(س) بارها خوانده و شنیده‌ایم که چگونه مصائب دهشتناک آن ۱۰ روز تاریخی را تحمل کرد و پس از آن چگونه با نطق‌های آتشین خود در دربار یزیدیان، پیام عاشورا را ماندگار ساخت. اما این

کنشگری سیاسی زنان عاشورایی

قیام امام حسین^(ع) به عنوان مهم‌ترین حادثه تاریخی که گواه روشنی برای بیان مظلومیت و حقانیت فرزندان پیامبر اکرم^(ص) بود، قرن‌ها چراغ راه هدایت مسلمانان بوده است. امام حسین^(ع) چنان که خود فرموده بود، با هدف امر به معروف و نهی از منکر، قیام خود را آغاز کرد. مهم‌ترین منکر در جامعه اسلامی که پیامبر آن را بنیان گذاشته بود، زیر پا گذاشتن اصول اخلاقی، سیاسی و مذهبی‌ای بود که امام علی^(ع) و امام حسن^(ع) برای پاسداری از آن‌ها به شهادت رسیده بودند. از سوی دیگر، امر خیری که عاشوراییان آن را در جامعه‌ای که به بی‌فایسی و تزویر

دکتر محدثه جزایی
دیر شایعه علوم سیاسی خراسان

تابش

مادران و فشارهای روانی کنکور

اگر از انتظارات اجتماعی تأثیر می‌پذیرید بر آن تأثیرگذار نیز باشید

دکتر مهتاب علی‌نژاد
جامعه‌شناس

با تمام دغدغه‌مندی‌های طاقت‌فرسا و اضطراب‌های پنهان و آشکار کروناهراسی، آزمون سراسری ورود به دانشگاه برای مقاطع کارشناسی بر گزار می‌شود. مادرانی در خانه دست به دعا برداشته‌اند، مادرانی روی چمن‌ها و نیمکت‌های محوطه بیرونی حوزه امتحانی فرزندان چشم‌انتظار پایان یافتن آزمون‌اند و مادرانی با اعتماد به نفس کامل از اینکه فرزندی پروازنده‌اند که تلاش کردن و معنا سازی را آموخته است، در خانه به کارهای روزمره خود مشغول شده‌اند و به طور منطقی به این می‌اندیشند که اگر چه کنکور در زندگی کنونی جامعه ایران به نوعی دروازه ورود به آینده سازی محسوب می‌شود، تنها راه معنادهی به زندگی نیست و فرزند آنان به اندازهای که تلاش کرده‌است به نتیجه دست خواهد یافت.

زندگی امروزه بیش از همیشه با اضطراب‌ها و فشارهای روانی مضاعف اجتماعی همراه است، به ویژه با توجه به شرایط اقتصادی پرنوسان و متلاطم جامعه ایرانی، مادران پیوسته با این دغدغه زندگی می‌کنند که فرزندان‌شان به گونه‌ای وارد بازار تحصیل و سپس اشتغال شوند که آینده‌ای تضمین‌شده داشته باشند. آینده تضمین شده برای

جغرافیای خاورمیانه پیوسته دستخوش ناپساامانی‌های مکرر بوده است. مطالعات زنان نیز بر این امر صحه می‌گذارد که زنان ایران در طول تاریخ شصت‌ساله اخیر به واسطه تجارب سبک زندگی‌های گره خورده با اضطراب ناشی از تغییرات اجتماعی و همچنین گذار ناگزیر زنان از سنت به مدرنیته که هم‌گام با گذار جامعه بوده است، به این باور رسیده‌اند که فرزندان آنان به‌ویژه اگر دختر هستند، باید از مسیر تحصیلات عالی به‌مقام و جایگاهی نسبتاً مستحکم در جامعه دست یابند تا بتوانند گلیم خود را از آب بیرون بکشند. تا یک دهه گذشته که اشتغال از طریق تحصیلات میسر به نظر می‌رسید، بیشتر زنان ایرانی افق اندیشه‌ورزی خود در زمینه سبک زندگی و معنابخشی به هستی فرزندان‌شان را راه یافتن به دانشگاه و کسب دانش و مهارت تخصصی می‌دانستند و با دغدغه‌مندی در مسیر دستیابی به خواسته خود، فرزندان‌شان را به حوزه رقابت و شتاب در فراگیری سوق می‌دادند. این سبک از دغدغه‌مندی اگرچه در کوتاه‌مدت نتیجه‌مند به نظر می‌رسید، در بلندمدت اضطراب پنهان ناشی از رقابت و افزایش انتظارات اجتماعی را در زنان و فرزندان‌شان و به تبع آن سایر گروه‌های اجتماعی نهادینه کرد.

کدام خانواده را می‌شناسید که در صورت داشتن فرزند پسر یا دختر در سن دوره متوسطه دوم، درگیر اضطراب‌ها، خانه‌نشینی‌ها و محدود شدن‌ها به عملکرد فرزند کنکوری یا در آستانه کنکور نشده باشد؟! کدام زنان را می‌شناسید که تمام زندگی‌شان را به

مدت ۲ تا ۳ سال به طور مرتب و دائم وقف کنکور خوانی فرزندان خود نکرده‌اند؟! شاید این امر به نظر شما یک امر معمول و طبیعی به نظر برسد. شاید بگویید که با توجه به رقابتی بودن شدید فضای کنکور‌ها در چند سال اخیر، زنان ناگزیرند بیش از سایر اعضای خانواده برای تأمین امکانات یا همراهی در مسیر مشاوره و آماده‌سازی فضای خانه یا همراهی در استفاده از کتابخانه‌های ویژه محصلان که صرفاً برای خواندن کنکور در سطح شهر کاربری دارند گام بردارند و زندگی خود و خانواده را در راستای آرام‌سازی مسیر برای فرزند خود قرار دهند. بهتر است بگوییم اگر این‌گونه درباره انتظاری که جامعه از زنان در جایگاه مادری فرزندان کنکوری دارد می‌اندیشید، شما نیز در بازی سطحی و کم‌مقدار موفقیت‌ظاهری از منظر انتظارات اجتماعی گرفتار شده‌اید. آنچه امروزه انتظار جامعه از افراد قلمداد می‌شود که دانش‌آموز وظیفه‌اش درس خواندن است و مادران باید تمام هویت خود را در راستای هویت‌یابی فرزند در آینده غرق کنند، توسط تک‌تک افراد جامعه و نهادهای ذی‌نفع اجتماعی ساخته شده است. در اینکه از وظایف هویت زنان به‌عنوان مادر یکی این است که آرامش‌دهنده و همیار فرزندان در مسیر پرورش یافتن و به‌موقعیت رسیدن در جامعه باشند شک و نقدی نیست اما اینکه زنان چگونه در هویت‌یابی فرزند خود نقش داشته‌اند آن نکته پرورشی اجتماعی است که می‌خواهم شما را به اندیشیدن درباره آن دعوت کنم، همان نکته‌ای که امروزه به دلیل پیروی بی‌چون وچرای مادران از جو و

فضای اجتماعی طی دست‌کم یک دهه اخیر، به مسئله‌ای اجتماعی تبدیل شده است: دختران و پسرانی که به دلیل موفق نشدن در کنکور و برآورده نکردن انتظارات خانواده از خودشان دست به خودکشی زده‌اند، پدرانی که زیر بار سنگین هزینه‌های مدارس و دوره‌های آمادگی کنکور خمیده شده‌اند، فرزندان که تمامی زندگی‌شان به خواندن و تست زدن و نتیجه کنکور خلاصه شده است. نقش زنان در کاستن یا افزودن به فشارهای روانی و اجتماعی دوران بلوغ فرزندان‌شان که مصادف با دوره آماده‌سازی برای کنکور است چه بوده است؟ از این مشاوره به آن مشاوره رفتن؟ ابراز نگرانی مقابل خانواده و فامیل و وابستگی‌های فرزندکنکوری دارند و مادر نمونه هستند که برای مشایعت یک فرزند، تمام خانواده را تحت شعاع قرار داده‌اند؟ آرام کردن فرزند و اطمینان دادن به او که معنای زندگی در تحصیل فلان رشته خلاصه نشده‌است یا افزایش فشارهای روانی که تمام هستی تو به نتیجه این آزمون بستگی دارد؟ روی نقش زنان در خانواده تأکید دارم زیرا اعم از اینکه فرزندان خانواده پسر باشند یا دختر، جایگاه ویژه مادری در عواطف انسانی و البته انتظارات اجتماعی از نقش زن در طی قرن‌ها، زنان را به مهره‌های سرنوشت‌ساز و پرورندگان پر نفوذ در خانواده و جامعه تبدیل کرده است. زنانی که فرزندان خود را به طور عقلانی پرورش می‌دهند و معنا سازی را در کانون خانواده ترویج می‌کنند همان هویت‌سازان با تأثیر مثبت در جامعه هستند. شما خود را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نقش زنان در کاستن یا افزودن به فشارهای روانی و اجتماعی دوران بلوغ فرزندان‌شان که مصادف با دوره آماده‌سازی برای کنکور است چه بوده‌است؟ از این مشاوره به آن مشاوره رفتن؟ ابراز نگرانی مقابل خانواده و فامیل و وابستگی‌های فرزندکنکوری دارند و مادر نمونه هستند که برای مشایعت یک فرزند، تمام خانواده را تحت شعاع قرار داده‌اند؟

(۴)

شهربانو

ماه محرم و مویه‌های زنانه در گزارش‌های تاریخی

ایراندخت

غلامرضا آذری خاکستر
نویسنده و محقق تاریخ

در میان سفرنامه‌ها اطلاعات پراکنده‌ای از نحوه مشارکت زنان در مراسم مذهبی ماه محرم آمده است. اصولاً این عزاداری‌ها در قالب برگزاری مراسم عزاداری یا روضه‌خوانی بوده است.

دل‌اواله، جهانگرد ایتالیایی (۱۵۸۶-۱۶۵۲ میلادی)، در ژانویه ۱۶۱۷ میلادی/۱۰۲۵ قمری به ایران مسافرت کرده و درباره مراسم عزاداری در زمان صفویه و حضور زنان در آن به اختصار مطالبی نوشته است: منبر مشرف به همه زنان و مردانی است که بعضی روی زمین و بعضی روی چهارپایه‌های کوتاه نشسته‌اند. روضه‌خوانی با شدت هرچه تمام‌تر ادامه دارد و مستمعان با صدای بلند گریه و زاری می‌کنند. با نهایت حزن و اندوه و همه با هم آخرین بند مرثیه‌ای را که خوانده می‌شود تکرار می‌کنند. فعال‌ترین بعد حضور اجتماعی زنان در دوره قاجار، شرکت در مراسم عزاداری ماه محرم، روضه‌خوانی و نمایش‌های تعزیه بود. مؤلف کتاب «شرح زندگانی من» به مراسم عزاداری در تهران پرداخته و گاهی به مشارکت زنان در این مراسم‌ها گریزی داشته است. او با اشاره به حضور زن‌ها در مراسم عزاداری حسینی نوشته است: اتاق شمال حیاط کوچک و ایوان رو به حیاط بزرگ که پرده زنبوری جلوان کشیده بودند، به مناسبت دری که از ایوان به سمت اندرون داشت، مخصوص خانم‌های خانواده و دوستان مادرم بود. ... هرجا تعزیه‌ای برپا می‌شد، جمعیت زیادی به‌خصوص زن‌ها در آن حاضر می‌شدند.

از گزارش‌های تاریخی استنباط می‌شود مجالس زنانه روضه‌خوانی در دوره قاجار امری رایج بوده و زنان در عزاداری‌ها و تماشای تعزیه نقش فعالی داشته‌اند. مادام کارلاسترا، سیاح ایتالیایی که در دربار ناصرالدین شاه نیز حضور داشت، درباره آیین‌های عزاداری در دوره قاجا و ورود زنان به این‌گونه مراسم نوشته است: زنان با چادرهای مشکی و سومه‌های همه در کنار هم، چه فقیر چه غنی، نشسته‌اند و برای اولاد علی^(ع) اشک می‌ریزند، و در ضمن مراسم، تعداد زیادی زن برای پذیرایی از مهمانان عزادار به آوردن قلیان و شربت و جای در رفت‌وآمدند. در این عزاداری‌ها حتی زنان شاه نیز در کنار سایر زنان به گریه و ناراحتی می‌پردازند.

در خاطرات مونس الدوله نیز از زنان روضه‌خوان یاد می‌شود که در دوره قاجار با حجاب در مجالس زنانه حضور داشتند. به‌خصوص زنان بزدی و کاشانی از مشهورترین روضه‌خوانان آن ایام بودند که صدایی خوش داشتند. معیار الممالک از رجال دوره قاجار در کتاب «یادداشت‌هایی از زندگی خصوصی ناصرالدین شاه» از برگزاری مجالس و مراسم سوگواری توسط مهد علیا، مادر شاه، یاد می‌کند.

اما کلنل چارلز ادوارد بیت، سرکنسول انگلیس در مشهد، به توصیف نحوه عزاداری ماه محرم در مشهد دوره قاجار پرداخته ولی هیچ اشاره‌ای به مشارکت زنان در این مراسم نکرده است: در ماه محرم دسته‌جات زنجیرزنی در صفوف باریکی متشکل از ۲ یا ۳ ردیف که در هر کدام ۲۰ تا ۳۰ جوان زنجیر می‌زنند به راه افتادند. در پشت آن‌ها جمعیت زیادی از مردم به راه افتاده، نوحه می‌خواندند و سینه می‌زدند. آنان به نوحی هماهنگ دست خود را بلند کرده و محکم بر سینه می‌کوفتند. هر محله یا طایفه‌ای هیئت‌های عزاداری خاص خود را داشت.

اولین مرکز توانمندسازی و جامعه‌پذیری بانوان آسیب‌دیده

هدف از تأسیس این مرکز، حمایت از بانوان برای خودکفایی و بازگشت آنان به زندگی عادی است و آموزش دیدگان در این محل، پس از کسب مهارت‌های خوداشتغالی، با دریافت تسهیلات اشتغال وارد بازار کار خواهند شد. این مرکز در روستای رادکان شهرستان چناران راه‌اندازی شد.

۲۲ شنبه
۳ شهریور ۱۳۹۹
۴ محرم ۱۴۴۲ شماره ۲۱۸۵

آفتاب در حجاب

• نویسنده: سید مهدی شجاعی

الهام یوسفی

شهرزاد

تنها پیامبر زن، زینب!

نگاهی کوتاه به کتاب آفتاب در حجاب

برخی کتاب‌هایی‌زمان‌اند. روضه‌ای همواره‌اند که هر سال می‌شود به سراغشان رفت و دوباره آن را خواند به جای هر کتاب دیگری. «آفتاب در حجاب» از همان کتاب‌هاست که محرم‌ها از قفسه بیرون می‌آید و می‌شود این داستان انسانی از زندگی تنها پیامبر زن را بارها و بارها خواند و با آن گریست. «آفتاب در حجاب» اثری است از سید مهدی شجاعی، نویسنده‌ای که قلمش عموماً گرد آسوه‌ها و اسطوره‌های دینی می‌گردد و دست‌کم ۵ عنوان از آثار او به عاشوراییان اختصاص دارد. کتاب‌هایی مانند «پدر، عشق و پسر»، «سقای آب و ادب»، «مردان و رجزهایشان» و «از دیار حبیب» که هرکدام، هم زخمه‌ای از تاریخ است هم عصاره احساس و عواطف انسانی به شخصیت‌هایی که زندگی‌شان یک تاریخ را ساخته است.

«آفتاب در حجاب» روایتی است خواندنی و تأثیرگذار از پیام‌آور عاشورا، حضرت زینب^(س)، که به قلم شجاعی آمده است. اگرچه کتاب در هر فصل و هر صفحه گریزی دارد به صحرای کربلا، ویژگی آن در این است که تا حدی حجاب از آفتاب این زن بزرگ که پیام‌آور حادثه کربلا بود

برمی‌کند تا بتوانیم بهتر فهم کنیم صبری را که زینب^(س) را این‌گونه اسطوره می‌کند و دریابیم که گویا زینب^(س) از همان روز اول قرار بود در نینوا زینبی کند و ما را در هر عصر و زمانه‌ای که باشیم، دعوت به صبر و خروش! تا بفهمیم او هم باید صبر دیدن این همه مصیبت داشته باشد و هم توان بیان آنچه دیده است. این کتاب چون عموم کتاب‌های شجاعی که در این قالب قرار می‌گیرند، رفت‌وبرگشت‌هایی دراماتیک و نمایشی دارد و ما را از ادبیاتی دل‌چسب بهره‌مند می‌سازد.

«عجب سسکوتی بر عرصه کربلا سایه افکنده است! چه طوفان دیگری در راه است که آرامشی این چنین را به مقدمه می‌طلبد؟

سسکون میان ۲ زلزله! آرامش میان ۲ طوفان! یک سو جنازه است و خاک‌های خون‌آلود و سوی دیگر تا چشم کار می‌کند اسب و سوار و سپر و خود و زره و شمشیر، و این همه برای یک تن، امام که هنوز چشم به هدایت‌شان دارد. قامت بلندش را می‌بینی که پشت به خیمه‌ها و رو به دشمن ایستاده است، ۲ دستش را بر قبضه شمشیر تکیه زده و شمشیر را عمود قامت خمیده‌اش کرده است و با